

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12-50, za ino-
mesestvo D 20-50, dostavljen na dom
D 14.—, na izkaznice D 12-50
insesti po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABOR"
MARIBOR, Jurčičeva ulica

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritišče, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevilni
račun št. 11.157.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, petek 20. aprila 1923.

Številka: 89

Separatistični blok v razsulu.

Maribor, 19. aprila.

Kar so dalekovidnejši ljudi tako prve dni pogajanj med Radićem in dr. Korošcem predvidevali, to postaja sedaj dejstvo: tako Korošec kakor Spaho se — enkrat še sicer previdno — odrekata za zagovarjati nedeljski govor Radiću. Dr. Korošec sicer skuša se nekoliko zagovarjati nedeljski govor Radiću, češ, moral je tako zgovoriti, da pomirne radi morebitnega sporazuma z ramenskimi. Vendar že takoj v prihodnjem stavku svoje izjave pokaže, da mu ni ljubilo, da se je pretesno zapletel z Radićem, ko pravi, da je sklenil z Radićem in Spahom samo zvezo za medsebojno podporo in izvedbo strankarskih programov.

Poročila iz Beograda pa vedo povedati še več. Kakor pri Spahovcih, se opaža tudi pri klerikalcih velika poparjenost. V torek so celo popodne letali okrog radikalnih poslancev in jih skušali prepričati, da niso solidarni z Radićem in da odločno obsojajo njegov nedeljski govor. Naglašali so, da blok ne obstoji na bazi programa, kakor ga je razvil Radić. Poudarjali so se radikalci za trudnike in so izjavljali, da bi bili za male koncesije pripravljene podpirati radikalno vladno v parlamentarnem delu. Vse kaže, na to, da se klerikalci skušajo prirediti umikati sedaj, ko vidijo, da so z Radićem vred pogoreli glede »sporazuma«.

Enako se umikajo muslimani. Beogradska »Tribuna« že 17. tm. prinaša izjavo g. Spaha, ki pravi: Ako bomo videli, da je program vlade v skladu s programom naše stranke, more priti do sporazuma med našo skupino in radikalci. Naše postopanje v Beogradu ni v nobeni odvisnosti od postopanja Zagreba. Politična situacija je tako nejasna, da se še nič ne more reči o našem zadržanju in o tem, ali bomo tudi z dr. Korošcem v bodoče skupno delali.

Preporode pa prinaša istočasno izjavo drugega odličnega člana Spahove skupine, ki je rekel: »Ko je pri pogajanjih v Zagrebu Radić od nas zahteval priznanje, da je Bosna in Hercegovina hrvatska, smo bili mi odločno proti temu, ker smo jugoslovenska stranka, ker Bosne in Hercegovine ne priznavamo ne Srbom in ne Hrvatom, ampak jih zastopamo kot predstavniki jugoslovenske ideje. Tudi je zahteval od nas, da se izjavimo za republikansko idejo, a mi smo že večkrat izjavili, da smo izraziti monarhisti. Naš pakt z Radićem je samo v toliko realen, v kolikor se nanaša na opozicijsko delo v narodni skupščini. Dokler pa Radić ne pride v Beograd, pakt ne velja.«

Eto, tako vam izgleda ta blok, ki ga je klerikalno časopisje napovedovalo s takšnim tam-tamom kot odrešenika države. Klerikalci so že v duhu gledali tepe čase, ko bodo s pomočjo Radića pritišili radikalce, da jim prepuste vladno v Sloveniji. Že so imeli določene osebe, ki bi zasedle razna važna mesta v Ljubljani in drugod. Dr. Brejce bi postal ban Slovenije, zaradi šolskega vračanja so že imeli konference strokovnjakov, so že sklenili, da zmanjšajo število srednjih šol itd. Pa jim gre Radić s svojim govorom zmešat vse račune! In sedaj bi se pa radi zmešali. Obsedeli so med dvema stoloma — in nič ne bo iz vseh mogočih obljub, ki so jih dajali ljudstvu v volilnem boju — tako bogati meri.

Eno pa izhaja iz vsega kot nepobitno dejstvo: blok separatistov je v razsulu. To je naravno, saj ni bil ustvarjen na idejni podlagi, ampak edino in izključno iz vidika strankarskega profita in strankarskih interesov posameznih »kompaktniscentov«. Taka stavba pa je nenaravna

Razpletanje krize v Beogradu.

Korošec in Spaho čakata poziva k avdienci. — Pašić pri kralju. — Radikalci še vedno spletkarijo.

Beograd, 19. aprila. (Izv.) Dr. Korošec in dr. Spaho sta izjavila novinarjem, da ne moreta podati nikakih izjav o jem, da ne moreta podati nikakih izjav sprejeta v avdienci pri kralju. Pričakovala sta povabilo že včeraj, vendar pa ga doslej še nista sprejela. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da boata dr. Korošec in dr. Spaho v slučaju radikalno-demokratske koalicije s svojimi pristaji zapustila Beograd.

Beograd, 19. aprila. (Izv.) Včeraj zvečer je kralj ponovno pozval na dvor bivšega ministrskega predsednika Pašića, ki mu je poročal o političnem položaju.

Beograd, 19. aprila. (Izv.) Včerajšnji dan je potekel v znamenju intervencij krone. Kralj je ves dan sprejemal predstavnike posameznih političnih skupin. Četudi podrobneosti o teh avdiencah niso znane, se splošno domneva, da niso zgolj konzultativnega značaja, temveč da kralj sam izraža svoje mnenje in zahteva na vprašanja konkretne odgovore. To kraljevo postopanje tvori glavni predmet razgovorov zlasti v radikalnem in demokratskem klubu. Obe stranki sta mnenja, da je koalicija možna samo s posredovanjem krone. Debatira se mnogo tudi o tem, ali naj bi bila koalicija

delovna ali pa volilna. Demokratje se sklicujejo na resolucijo, sprejeto na zboru dne 8. septembra, v kateri izjavljajo, da stopijo v koalicijo s katerokoli stranko, če stoji na stališču vidovdanske ustave. V slučaju koalicije z radikalci zahtevajo od njih, da natočijo čisto vino. Šele, ko se to zgodi, se lahko sklepa o tem, kaka koalicija bi bila bolj na mestu. Radikalci z nastalim položajem seveda nikakor niso zadovoljni, ker morajo vsako misel na homogeno radikalno vladno opustiti. V svojih listih predbacivajo demokratom intransigentnost. Demokrati oporekajo takim očitkom, povdarjajoč, da so težkoče sicer res velike, toda energičnemu nastopu krone bi bilo mogoče pospešiti rešitev krize v kar najkrajšem času.

Beograd, 19. aprila. (Izv.) Po seji radikalnega kluba so zahtevali nekateri ministri (levičarji) sklicanje ministrske konferenice, na kateri bi se naj razpravljalo o rešitvi nastale politične krize. — Pašić je tej zahtevi ugodil ter sklical za 18. uro konferenco. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je Pašić debatiral samo z onimi ministri, ki so bili prej za sporazum z Radićem, sedaj pa so za homogeno radikalno vladno. Konferenca je trajala skoraj tri ure.

Gospodarska politika Rusije.

Moskva, 18. aprila. (Izv.) Na kongresu ruske komunistične stranke je podal Zinojev politično poročilo centralnega odbora ter je med drugim izjavil, da se ruska zunanja politika v Moskvi in Haagu ne bo nikdar uklonila buržoaziji, ki hoče Rusijo zopet podjarmiti. To pa na drugi strani nikakor ne ovira Rusije, da bi ne sklepala s inozemstvom trgovinskih pogodb. V 12 državah ima Rusija svoja zastopstva, z nadaljnimi devetimi državami pa še tečejo tozadevna pogajanja. Temelj ruske zunanje politike tvori koordinacija s probujajočim se vzhodom in onimi državami, ki jih zatiira imperijalizem antante. Večina fran-

coskega naroda je na strani Rusije, želeli pa bi bilo zboljšanje odnosov z Anglijo. Tudi pobuda s strani Amerike bi bila dobrodošla. Glede procesa zoper škofa Cieplaka in prelata Butkiewicza je izjavil, da Rusija ne bo trpela pritiska od zunaj ter bo vedno nastopala tudi proti špijonom v duhovniških oblačilih. Novo gospodarsko politiko je definiral Zinovjev kot sistem državnega imperijalizma, ki si je postavil za cilj združenje kmetske s proletarcem. Napram prejšnjim letom je letos 17% več posejane zemlje. Računa se, da bo letošnja žetev vrgla tri in pol milijarde pudov žita.

□

ne v zasedenem ozemlju vedno enako število čet. Med zavezniki je popolno soglasje glede uporabe sredstev v svrhu popolne izvedbe programa za dobavo reparacij.

Špekulacije z dolarjem v Berlinu.

Berlin, 19. aprila. Včeraj je bila na borzi velika hausa dolarja. Zadnji čas je opažati v krogih industrijske trgovine ter v krogih špekulantov velik naval na devizni trg. Državna banka je sklenila, pustiti nekaj časa špekulaciji prosto pot, da v ugodnem momentu vmes poseže in ji povzroči izgube. Listi svare pred brezglavnimi nakupom deviz.

Amerika še potrebuje priseljence.

Washington, 18. aprila. (Izv.) V poučenih krogih se zatrjuje, da je predsednik Harding prepričan, da bo imel novi zakon glede priseljavanja tujcev za posledico pomanjkanje ročnih delavcev, ki se bo že v kratkem občutilo. Delovni tajnik je predložil predsedniku poročilo, iz katerega je razvidno, da je pomanjkanje že nastopilo. Radi tega se pripravlja novi zakon glede priseljencev, ki bo omogočal raznim kategorijam večje število priseljencev.

BORZA.

Curie, 19. aprila. (Izv.) Predborza. Pariz 36.60, Beograd 5.575 London 25.63, Berlin 0.019, Praga 16.475, Italija 27.15, Newyork 551.—, Dunaj 0.00775, žig. krone 0.00775, Varšava 0.013, Sofija 4.20.

in a priori obsojena na smrt. Politični razvoj pa pojde svojo naravno pot in daje vedno bolj prav ideologiji demokratske stranke, ki stopa zopet v ospredje kot najmočnejša opora jugoslovenske ideje in kot najmočnejša trdnjava proti vsem separatističnim spletkam.

Z davčnim vijakom in varčevanjem.

Trst, 16. aprila.

(n. n.) — Naše Primorje je bilo tudi v prošlih, brez dvoma v gospodarskem pogledu mnogo boljših časih, kot pa so sedanjosti, pasivno in je dežela potrebovala izdatne državne podpore. Koliko milijonov je Avstrija žrtvovala samo za Trst! Goriška in Istra, zlasti le-ta, se sicer nista mogli ponášati s posebno naklonjenostjo dunajskih vlad, ali tuptam je vendarle kaj kanilo z Dunaja, če ne drugače, pa vsaj v obliki podpor za kraje, ki so bili prizadeti po uimi. Sedaj, pod Italijo, pa ne le, da je vse to odpadlo, temveč nas je rimska vlada osrečila tudi še z vsemi nešteti davščinami, ki obremenjujejo stare pokrajine in ki zlasti nekatere, raztežnjene tudi na naše Primorje, tako težko prizadeto po vojni, pomenjajo naravnost strahovit udarec za vse prebivalstvo. Dočim si je prejšnji človek, ki ni imel doma kruha, iskal za služka v veleprometnem Trstu, ga danes išče tamkaj zastoj, ker prometa v Trstu ni več. Istran je šel v Pulo; v arzenalu je bilo delo zanj, dobil ga je pri stavbah, arzenal prazen, ljudstvo pa strada.

Edini pridelek, s katerim si je Primorje mogel vsaj kolikorotoliko podpreti svoje gospodarstvo, je bilo vino. Danes vlpavski vinorejec ne ve, kam naj gre s svojim vinom in istrski kmet ima v svoji kleti še predlanjski pridelek, ker ga ne more spraviti v denar. Konkurenca iz kraljevine je danes že tako porinila v stran naš domači primorski pridelek, da ni več kupca zanj, ali pa kvečjemu po takih cenah, da se delo in trud nikakor več ne izplačata. In vkljub vsemu temu je vlada prav sedaj udarila nov davek naš vinski pridelek s kar 20 lirami za hektoliter. Denar je izginil iz naših kmetskih hiš, ni ga niti za najpotrebnejše, a glede davkov pa država ne pozna usmiljenja in priznanja. Ne glede na vse njene strahote, ki so šle preko dežele, ne glede na obupno stanje, v katerem se nahaja prebivalstvo danes, se davki izterjujejo z vso odločnostjo. In ne samo sedanjosti, temveč tudi vsi zaostanki od leta 1914 sem. Ljudstvo je obupano! Kam naj se zateče?

K svojim posojilnicam? Kako, ko same nimajo denarja. Njihov denar, naložen v onostranskih zadržanih vezvah, še danes ni izmenjan. Svetomargeritsko konvencijo so pač dali 16 milijonov lir bankam, češ, da jih odškodujejo za škodo, ki so jo trpele pri izmenjavi kron v lire, našim zadržanim, našim posojilnicam, ki pa so imele naložen svoj denar v vezvah na oni strani, pa vkljub pravčasni priglasitvi teh vlog niso izmenjali ničesar. Ti naši zavodi so tako danes brez sredstev in ne morejo izplačevati vlog niti v najskromnejši izmeri. Nekoliko jih je že moralo likvidirati, drugi so pa na vrsti. In kakšne bodo posledice? Izterjati se bodo morala posojila in to pomenja gospodarski polom nepregledne vrste posestnikov, ki se bodo mogli rešiti le tedaj, če se zatečejo k laškim zavodom, laškim bankam, ki komaj čakajo na to, da dobe naše ljudstvo v svoje kremplje.

Prošli teden se je vršilo v Puli zborovanje istrskih županov, na katerem je sam fašistovski poslanec Albanese silno ostro govoril o postopanju vlade napram novim pokrajinarim. Dejal je, da se gma-

trajo naše dežele za kolonije, da poslanci ne morejo storiti nič, da po cele mesece ni mogoče govoriti s kakim ministrom, da se davčni zaostanki izterjajo z nezasišano strogostjo, da bi bilo gorje, če bi država kje v Italiji postopala s prebivalstvom tako, kakor postopa v Istri, da se z gorjačami ne delajo duševni čudeži, da se spomenice v Rimu mečejo v koš, da naj posebno odposlanstvo nese spomenico o položaju v Rim in naj se spomenica da v tisk, da jo bo tako bral vsaj načelnik tiskovnega urada, ki vidi ministra vsaj tuptam pri kaki dirki itd. Če je ta mož, fašistovski poslanec, govoril tako, potem si je pač lahko misliti, kakšne so razmere šele v resnici! Da ga je Mussolini poklical na odgovor, da vse fašistovsko časopisje bljuje ogenj in žveplo nanj, je umljivo, ker je bil mož toliko odkritosrčen, da je povedal vsaj nekaj resnice, ki bi jo rimski mogotci in njihovi primorski pajdaši tako radi prikriji svetlu, namreč resnice, da Italija namenoma uničuje naše dežele, da bi tako prisilila prebivalstvo — jugoslovensko in tudi italijansko — ki je bilo navajeno živeti v bolj človeških razmerah, k zadnjemu obupnemu koraku, izselitvi, da bi potem te naše dežele kolonizirala s tistimi stotisoči, ki v starih pokrajinah nimajo kaj devati v usta. In ta namen ima rimska vlada; drugače ne bi tako strahovito privijala naših dežel in povsod kazala svoje mrzkosti napram njim. Danes primorski domačin laške narodnosti huje kolne Rim in Italijo kot pa njegov jugoslovenski sosed!

In kako ne bi! Glejte, v Trstu so podražavili mestne srednje šole. Vse tržaško časopisje je bilo pohno hvale za ta vladni ukrep in se je silno čudilo, kako to, da se je učiteljski zbor teh šol tako upiral podražavljenju. Za božjo voljo, kdo bi se pa ne upiral, če se mu s podražavljenjem dohodki znižajo na — polovico! Prej 1200 lir mesečne plače, sedaj pa 600!

Da, tako se dela. In ne samo v Trstu. Vse učiteljstvo na Gorškem je dobilo za ta mesec samo polovico prejšnje plače. To se pravi po fašistovski — štediti. Poznam učiteljico v Vipavski dolini, ki ima že kakih 18 let službe in ji je prvega, ko je plačala hrano in stanovanje ter perico — lika si seveda sama — ostal za vse ostale potrebščine vsaga meseca velikanški znesek — dveh lir!

Tudi to štedenje ima svoj namen: prigrabititi hočejo domačemu, zlasti pa našemu učiteljstvu službovanje v deželi, da bi ga čim prej namestili s Kalabreži in Sicilijanci, ki so že sedaj kot učitelji za italijanščino raztreseni po vsej deželi, ki povsod, kamor prihajajo, ustanavljajo »fašije« in so na svoje sijajno delo na šolskem polju seveda še posebej nagradjeni, dočim pa naj učiteljski domačin strada ali pa, kar seveda predvsem žele,

C. Flammarion (I—us).

Mumija.

(Konec.)

Zdi se, da je Ramses razdelil svoje življenje na dve polovici: na zabavo in slavo in da je ves čas, kar je živel na svetu, izpraznjeval obe peneci čaši.

V njegovem haremu so bile najrazličnejše lepoticke iz Afrike in Azije; nahajalo se je 170 otrok, med njimi 59 sinov. Izgleda celo, da je imel otroka z lastno hčerjo, zakaj faraonu je bilo tudi to dopuščeno. Vse, kar je storil, so takoj zabeležili pisarji, slikarji in kiparji. V palači Medinet-Abua vidimo še danes slike njegove ljubice, ki je bila naslikana v obleki prve žene, pred njo pa stoji kralj. Lep primer javne nepravosti!

Vendar pa je ta prenarzli vzrast že prav kmalu povzročil splošno nazadovanje in upadanje. Poštenost je pomohkužila egipčanske mogotce, dasti jih je na drugi strani odvrnila od še hušje nepravosti, spolnega življenja z istim spolom, ki se je razpaslo zlasti za vladanja Setia I. Glavno faraonovo mesto ni bilo zgolj mistično mesto mrtvih in duhovščine, ampak tudi razkošno mesto vojščakov, mesto trgovine in zabavišč. Niti Rima niti Pariza ni mogoče primerjati s sliko Theb in Nila v Mojzesovem času.

Spomnimo se, da je bil ta izroba izkopani faraon tisti faraon, katoremu jo pobegnili šeststotisoč Židov, ki jih je izgnal kot sužnje v deželo Gessen, da bi tam pod nadzorstvom njegovih valpetov zgradili Ramsesovo mesto ob Nilu. Ko

pobere svoja šila in kopita ter izgine preko meje.

Tako se vrši sistematično ubijanje našega ljudstva na gospodarskem polju in na tak način hočejo tudi v gmočnem pogledu izpodkopati obstanek itak že tako redkemu razumnistvu med našim narodom. Kar nista dosegla bomba in samokres, kar niso zmogli požigi in poboji, kar se ni posrečilo gorjači in ricinovemu olju, naj dovršita davčni vijak in varčevanje!

O, blažena Italija, ki si nas odrešila!

Politične vesti.

* Iz seje demokratskega kluba. V sredo 18. tm. je bila seja demokratskega kluba. Ljuba Davidović je poročal o audijenci pri kralju. O tem in o razpravi, ki je sledila, ni bilo izdano nobeno poročilo. Eno pa se lahko ugotovi, da je vlada popolna enodušnost v tem, da ni govora o razgovorih z radikali za vstop v koalicio, dokler ne vemo, ali politika radikalne stranke še stoni na bazi vidovdanske ustave. To pa z ozirom na dejstvo, da so se radikali spustili v pogajanja z izrazitimi revizionističnimi strankami in da so predhodno z njim sklenili celo nekak sporazum, ter da so prvaki radikalne stranke v javnosti podajali izjave, da je vprašanje revizije ustave za njihovo stranko vprašanje politične oportunitete.

* Proti koaliciji demokratov z radikali je med demokrati v Srbiji najodločnejše razpoloženje. Glavni organ demokratske stranke »Demokratija« prinaša iz vseh strani Srbije dopise, v katerih se somišljeniki z vsjo oostrostjo izrekajo proti koaliciji. List sam prinaša v št. od 17. tm. pod naslovom »Prvi uslove uvodnik, v katerem pravi med drugim: »Koalicijska vlada bi samo podaljšala zlo, ne bi ga pa odstranila. Mesto odločnih, radikalnih metod bi dala malokrvne in blede metode, katere ustvarja vzajemno paraliziranje onih, ki hočejo naprej, in onih, ki vlečejo nazaj. In dokler bo bolezen razjedala narodno telo in trovala njegove življenske sokove, more koalicijska samo čez krvave rane vreči svilono kopreno. Več ne zmore. A je-li dovolj? In kako dolgo more to trajati brez nevarnosti, da nekega dne izbruhne bolezen kot vulkanska erupcija? Ni zdravilo v koaliciji z radikali. Mi moramo imeti potrpljenje, moč in hladnokrvnost. Radikalno besnilo za vlado nas ne sme okaziti. Mesto da si delimo sramoto z radikali, si moramo deliti delo z vsemi oimi, ki vidijo v zlorumi koruptnega radikalnega režima in v uvedbi široke socialno reformistične politike prvi pogoj za ureditev države. Naš čas ni daleč, dotlej pa: čuvajmo čast domovine in čast stranke!»

* Nima politične važnosti, Dr. Korošec je izjavil, da Radičev nedeljski go-

se je bil naveličal vlade, jo je izročil že za življenja svojemu nasledniku, in če se podatki pravilni, je bil faraon od Rdečega morja Ramsesov sin.

Spomnimo se nadalje, da je bila doba, ki nam jo vzbujajo ti ostanki, štiri sto let starejša od Jeruzalema in Davida, da je ta kralj, čigar mumijo smo opisali uvodoma, vladal sedem sto let pred ustanovitvijo Rima in da so se šele dva tisoč let pozneje pojavili prvi francoski kralji in začeli našo zgodovino.

In vendar je že v tisti davni dobi klopalo bujno življenje, poljedelci so polnili svoje shrambe s pridelki, vojski so rušili osvojena mesta, duhovniki so služili službe božje, učenjaki so proučevali naravo, stavbeniki so zidali palače in cerkve, kurtizane so delile svojo stolažbo, trgovci so prodajali blago, ladje so plavale po rekah in po morju, življenje je v svojih najraznovrstnejših oblikah oživljalo mesta in vršelo nad Egiptom kakor vrši polna košnica čebel.

Koliko slavnih mož od Menesa do Ptolomejevcev, koliko delikatno lepih žena od Nitagrite do Klepatre je pač živelo v dobi teh petih tisočletij v siju davne egipčanske civilizacije. In čemu so živeli?

Kakšno posmrtno solnce, kakšna neznanca luč je razsvetljevala te duhove, o katerih nam danes pričajo le žalostne mumije, razvaline in od zobov časa izglodani stebri?

Več ko kraljeva mumija bi nam lahko pripovedovala faraonova luča. Ne dvomno bi nas podučila, da je bila esoterična teorija nilskih duhovnikov nav-

vor nima take politične važnosti kot nju jo pripisujejo in je treba iti preko njega na dnevni red. Vraga, kam smo pa zašli s svojo politiko, da pri nas voditelji v najvažnejših trenutkih govore tako nerresno, da je treba preko njihovih govorov iti na dnevni red. Ustavna borba je dosegla svoj višek, notranja kriza nam čepi na vratu, opozicija se z vsemi silami peha za »sporazum«, voditelji te opozicije, leader najmočnejše opozicijske stranke pa ima pred množicami naroda govor, ki jih ne gre jemati resno. V tej blokadi vlada babilonska zmešnjava. V trenutku, ko vsa država upira vanj oči, blebota Radič, kakor da je ravno kar zapustil beznico v Vlački ulici. Kje je srbijski politik, ki je imel v času najhujše volilne borbe tako neresen govor, kakor ga je imel Radič v enem najvažnejših političnih trenutkov? Celo famozni Pašičev volilni govor v Zemunu je vsebinsko in stilistično na taki višini, da je Radičev govor v primeri z njim navadno kvantanje. In to naj bodo voditelji ljudstva! Gorje narodu in državi, kjer so voditelji v zgodovinsko važnih dneh brez — glave.

* Klerikalci nočejo Radičeve otrobe in jih po stari jezuitski navadi obračajo tako, da pokažejo samo to, kar je njim prav, vse drugo pa zamolčijo ali pa povejo z blažjimi besedami. Klerikalci naj se kar nič ne sramujejo Radičevega semarskega žlobudranja; Radič bi se celo utegnil iz njihovih listov še marsikaj naučiti, saj so jezuitje vedno prekašali framazone.

* Nič ne povejo, klerikalci namreč, da se je Radič pobahal, češ, iz strahu pred menoj je dr. Korošec sklenil politično zvezo s čovječansko republiko. Jaz, jaz sem tisti, ki te klerikalne pope strahujem s šibo v roki kakor kak učitelj kratkosrajnik! Če ne bodo mirno držali rok na moji klopi, pa bom jaz — Radič — tisti, ki bom ustvaril slovensko republiko. Ljudstvo, ki je 18. marca napolnilo klerikalne škrinjice, bo nekega drugega dne napolnilo Radičevske, pa še vagon žegnove ne bo nič več pomagalo. — Dr. Korošec seveda dobro pozna naše verno ljudstvo, zato pa drži roko na klopi. Stipica ima šibo, ja!

* Priprost kmet izpod Triglava, klerikalni poslanec Brodar je pri zagrebškem republikanskem cirkusu zastopal slovenske Avgustine. Brodar je nekaj besedičel tudi o zvestobi, ki smo jo obljubili Čehom in katero smo držali, dokler se nismo osvobodili. In sedaj smo obljubili zvestobo Hrvatom, pa bomo jo tudi držali. — Radi bi poznali kmeta izpod Triglava, ki je obljubil Čehom zvestobo! Klerikalna stranka ni dala niti enega člana »Jugoslov. odbora«, ki je pripravljal osvobojenje; njeni pristasi niso hoteli vstopiti v prostovoljne legije, da bi se borili proti habsburški armadi in zato je bila tudi zvestoba češke-

dihnjena od razuma, ker bi sicer ne prenesla nesmrtnega življenja v carstvo zvezd, v neskončne daljave vesoljstva.

V tisti dobi, ko je še v Egiptu klopelo ono življenje, ki je sedaj zašlo v tišini pustinja, takrat, ko so radosti in bridkosti, zabave in bolesti, ljubezen in sovražstvo oživljali ljudstvo, ki ga danes ni več — smo mi Gali ali Franki živeli v divjih gozdovih. Zapustili smo stoprv barbarstvo kamenite dobe, hranili smo se z lovom in ribarstvom; nismo imeli hiš, ognjišč in domovine, vse naše življenje je bilo kruta borba za obstoj.

Neskončni gozdovi so se razprostirali na tleh Galije, ki so jo začeli obdelovati stari Kelti; pustje je bilo na obalah Rena in v sedanjih Nemčiji, skoraj pasta je ležala današnja Velika Britanija, slabo obljudena je bila cel. Italija. Nema: prekok bi ne mogli uganiti kraja kjer bočena nastala dva ceata moderne civilizacije — Rim in pozneje Pariz — vlemesti, katerima bo dana naloga, da suvereno obvladata novo svetovno civilizacijo. V dobi Menesa, Cheopsa, Khephsema, Nitagrite, v dobi Hyksosov, Abrahama in Amenophisa, da, tudi v dobi Sesostrisa sta Rim in Pariz dremala v skrivnosti bodočih možnosti; ni še vzklik nobeden sedanji jezik, nobeden moderni nazor, bodisi filozofični, verski, politično-gospodarski ali socialni, edinele astronomija je nastopila svojo slavno pot...

Ploveči svetilnik človeške misli, ki je razsvetljeval Nil, je po zakonu večne spreminljivosti preplul Sredozemsko

mu narodu weiskrena. Kajti Čehi so dobro vedeli, da je manifestacija v Pragi le moralna potrditev tega, kar so storile legije in kar so dosegli možje kakor Masaryk in Beneš v inozemstvu. Takoj po preobratu so klerikalci ponudili zvestobo tudi Srbom in so dve leti pisali o potrebi te zvestobe ter pobijali frankovske in radičevske težnje na Hrvaškem. Sedaj, ko so videli, da bi se moral njihov rimski klerikalizem odavstrijčiti in malo preorientirati, pa so rajši obrnili plašč, izlili čez Srbe vse že davno preležane očitke in prelomili zvestobo. Z Radičem, ki je tičal v Zagrebu kakor jazbec v svoji luknji, namesto da bi se s trezno politiko udeleževal dela za dobrobit države, se hočejo klerikalci boriti za samostojno slovensko republiko! Češko-jugoslov. geslo »Zvestoba za zvestobo« je oskrunjeno, odkar je slovenski klerikalce ž njim zagovarjal Radičev nemško in protiosvobodilno politiko.

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. V Framu je umrl vpokojeni učitelj gospod Leopold Šerbiček. Pogreb se vrši v petek 20. tm. ob 11. uri dopoldne. N. v m. p!

— Slov. trg. društvo priredi skupno informativno potovanje mariborskih trgovcev (članov in nečlanov) na Zagrebški sejm z vlakom dne 28. aprila tl. zvečer. Ker je neizbežno za naše trgovstvo, da je informirano o stanju produkcije in trgovine naše države, udeležbo nujno pripravljamo. Da se oskrbi vse potrebno pravočasno, naj se udeleženci takoj prijavijo pri tvrdkah: N. Šošarič, Drago Rozina in Pinter & Lenard.

— Občinske volitve na Koroškem. V nedeljo 8. aprila so bile obč. volitve v Prevaljah, soc. demokrati so dobili 13, združeni Slovenci 12 obč. odbornikov. V Mežici so bile volitve 15. tm. Soc. demokrati so dobili 18, klerikalci 7 odbornikov.

— Avtomobilska nesreča. Iz Goraje Polskave so v sredo ob pol 12. uri klicali mariborski rešilni oddelek. V bližini Polskave se je pripetila avtomobilska nesreča, pri kateri se je zagrebški trgovec Nikola Strizakovič težko poškodoval. Rešilni oddelek mu je prožil prvo pomoč ter ga prepeljal v mariborsko bolnico. Toda predno je rešilni avtomobil dospel v Maribor, je Strizakovič podlegel poškodbam. Imel je zlomljeno lobanjo. Podrobnosti o nesreči nam še niso znane.

— Od gostovanja v smrt. V Topoli so obhajali poroko tamošnjega kmeta Petra Tothgyörgyja z običajnim gostovanjem in popivanjem. Ženimov stari oče, 82 letni starček, ki je bil prav židane volje, se je proti večeru napotil domov. Med potom je moral čez nek potok. Ko je dospel na brv, se mu je zavrtelo; padel je v sicer ne globok potok in utonil. Ko so ga na večer našli, je bil že mrtev.

morje, da razsveti najprej Grško, potem Italijo, nato Francijo — dočim se je nad Egiptom zmrachilo popolnoma; čudeži, ki so nastali v dobi cvetoče civilizacije, so razpadli v razvaline, izginil je tudi jezik — le sfinga je ostala zaprtih ust na podnožju piramid kakor simbol vočno molčočih grobov. Polagoma sta rastle onstran morja Francija in Pariz, da nekega dne iznenadita človeško zgodovino z novo, še stajnejšo civilizacijo.

Vali zgodovinske plime in oseke so vrgli Ramsesa II. v za njegovega časa še barbarsko deželo; kralja kraljev so prepeljali v navadni skrinjji iz Kairo v Marseille, odtod pa v Pariz, kjer je shranjen v luvrskem muzeju. Vendar pa je to še vedno častnejše nego usoda Ludvika XIV. čigar ostanka so izročili vetru ali Voltairu, ki je bil izročeni Seini.

Pa kakorkoli je že — kako hitro mineva na našem planetu človeška čast in slava! Kdo ve, kako bo čez pet tisoč let z našo civilizacijo? Morda se bodo zopet nad Parizom in Londonom podili valovi in morda bo vlada Republike Združenih držav azijskih odposlala s Himalaje posebno podmorsko ekspedicijo, da poišče pod razvalinami pariške Invalidnice ostanke kakoga francoskega Sesostrisa...

Naša civilizacija utegne ugasniti kakor zvezda in davno pred njo ugasne spomin na vse one, ki danes triumfirajo nad drugimi.

Ničeva radost, otročji ponoš...

A zemlja se bo vrtela še nadalje

Reforma vojaške službe na Poljskem. Poljski parlamentarni odbor za vojaška vprašanja je sprejel predlog, da redna vojaška služba traja poldrugo leto in da so ženske od 20-40 leta dolžne služiti v pomožne vojaške namene.

Električno zvonjenje v Parizu. V času, ko se vse elektrificira, so tudi zvonarji postali modernejši. V pariški katedrali Notre Dame bo uvedeno električno zvonjenje. Na mesto romantičnih zvonarjev bo stopil hladnokrvni elektrotehnik.

Težka želva. Iz Splita poročajo, da so mornarji vlovili med Korčulo in Splitom 50 kg težko morsko želvo in jo prodali v Splitu za 400 Din.

Avtomobil pod vlakom. V Badenu pri Dunaju se je pripetila že dni velika nesreča, ki je zahtevala sedem mladih življenj. Nek dunajski tovarnar se je peljal s svojo družino z avtomobilom proti Badenu. V bližini mesta pelje cesta čez železniški tir. Ker zavornice niso bile zaprte, je šofer hotel peljati čez tir. V tem trenutku pa je privozil brzovlak, ki je na mestu zdrobil avtomobil. Vseh sedem oseb, ki so bile v avtomobilu, je našlo smrt pod vlakom.

Krvava družinska drama v Somboru. Minuli četrtek se je odigrala v Somboru krvava družinska drama. Odetnik dr. Jakob Schweisgut je imel skupno s svojim tastom Jakobom Berchtoldom leseno trgovino, v kateri je bil po večini investiran Berchtoldov kapital. Schweisgutov zakon z Berchtoldovo hčerko pa ni bil srečen. Schweisgut se je v zadnjem času udajal pijači ter zanevarjal trgovino. Posledica tega so bile znatne izgube, ki jih je moral kriti tast. Radi tega sta se zet in tast često sprla. V zadnjem času je sklenil Schweisgut večjo kupčijo z neko bosansko tvrdo. Na račun je sprejel dva milijona kron. Ker pa ni dobil leš, je tvrdo zahtevala povrniti denarja. Seveda Schweisgut ni razpolagal s tako velikimi svotami ter je zopet silil svojega tasta, naj mu pomaga. Berchtold mu je očital zapravljivost, vendar pa je sklenil, da proda 90 oravlov polja, da krije to izgubo. Usodnega dne je Schweisgut zopet vso noč pijančeval ter prišel zjutraj pijan domov in se začel pripraviti s svojo ženo. To je tasta končno tako ujezilo, da je vzel samokres ter ustrelil dr. Schweisguta ter sebe. Streljal je tudi na hčerko, ki je pa ni zadel.

Uradni jezik v Rumuniji. Na odvetniškem kongresu v Rumuniji je minister za pravosodje Floresco izjavil, da more biti uradni jezik v Rumuniji samo rumunski. Na pravice, ki jih dajejo raznim narodnim manjšinam mirovne pogodbe, se Rumunija iz državnih razlogov ne more ozirati. Kdor ne razume državnega jezika, naj se poslužuje tolmača. Po kongresu je pravosodni minister odredil, da morajo vsi sodniki položiti izpit iz rumunščine. Oni, ki niso zmogli uradnega jezika, bodo odpušteni z državne službe.

Objave.

Narodno železničarstvo to je Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor in narodno žel. glasbeno društvo Drava priredi v četrtek dne 19. t. m. ob 19.30 uri v veliki dvorani Narodnega doma družinski večer ob priliki podelitve spominskih diplom društvenim častnim članom. Najljubnjeje vabimo k mnogobrojni udeležbi vse članstvo in prijatelje društva. Vstop prost.

Čudeži vsemira. Polkovnik K. Philippovič priredi v petek dne 20. t. m. svoje tretje predavanje iz astronomije. To predavanje bo posvečeno soncu. Predavatelj bo opisal na nas pojmovanje čudežne pojava na soncu, očetu vsega živega na zemlji. Jutrišnje predavanje bo višek teh izredno zanimivih izjav o zvezdoznanstvu, zato je pričakovati, da bo obiskar najobilnejši. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer, mala kazinska dvorana. Stojlišča po 1 dinar, sedeži po 3 in 5 dinarjev.

Razglas! Vsi upokojenici južne železnice naj se v svrhu naročitve novih legitimacij zglasujejo na glavni kolodvoru. Vsa naj prinese novo fotografijo, ker so stare neveljavne. Postajena čelnik.

Občni zbor Mariborskega slov. ženskega društva se vsled ovir ne bo vršil v ponedeljek 23. tm; kakor je bilo prvotno poročano. Opozarjamo na to naše članice. Kedaj da se bo vršil, bomo naknadno obvestili. - Odbor.

Mariborske vesti.

Maribor 19. aprila 1923.

m. Josip Sitter. Danes 19. tm. smo položili k večnemu počitku enega najidealnejših narodnjakov, vpkokojenega višjega sodnega svetnika g. Jos. Sitterja. Rojen koroški Slovence iz št. Jakoba v Rožu se je posvetil sodni službi, a pod avstrijskim režimom seveda ni mogel dobiti mesta v ožji koroški domovini, ki se je smatrala za nemško domeno, ter je služboval na Kranjskem in Štajerskem, naposled dolgo let kot sodni predstojnik v Brežicah, kjer je bil član, deloma tudi soustanovnik raznih narodnih društev, v katerih se je požrtvovalno udeleževal in si pridobil srca vseh narodnjakov, ki so ga poznali. Že vpkokojen se je takoj po prevratu ponudil v službovanje na Koroškem, kjer je vztrajal, dokler niso naše oblasti vsled nesrečnega plebiscita morale zapustiti dežele. Kot koroški begunec je zadnja leta živel v Mariboru in tudi tu vžival splošno spoštovanje. Bodi vrlenu narodnjaku blag spomin!

m. Smrtna kosa. Danes je umrla gospa Lojzka Pihlarjeva, roj. Ahčin, soproga trgovca v Gosposki ulici. Pogreb se vrši jutri popoldne. Naj v miru počiva!

m. Zahvala. Državni borzi dela v Mariboru so kot važni socialnopolitični, narodnogospodarski in obenem dobrodejni ustanovi priskočili na pomoč z darovi naslednji in so darovali: Tvornica za dušik, Ruše, 500 D; Kovina in V. Freund, Maribor, vsak po 250 D; A. Bernhard, Elina, Doctor in drug, K. R. Ježek, Unio in Jugoslovanski Lloyd, Maribor, vsak po 100 D; Tovarna lepenk, Ceršak, Hoffmann in drug, L. Franz in Voltas, vsi v Mariboru, vsak po 50 D; Tovarna za taninski ekstrakt, Majšberg, 25 D; Tovarna perila Maks Durjava in drug, Maribor, je darovala 3 brisače; tovarna pohištva K. Wesjak, Maribor, 1 stol k pisalni mizi; črkoslikar G. Philipp, Maribor, 1 napisno tablo. Vsem velikodušnim darovateljem bodi izrečena javno najslabnejša zahvala. - Državna borza dela v Mariboru.

m. Na 23 dinarjev je »srečno« narasla cena mesu pri mariborskih mesarjih. Zagrebčani se uspešno bore proti izkoriščevalcem v mesnicah - Mariborčani pa!

m. Mariborsko žensko učiteljsko. Okrajno sodišče je te dni izdalo sodbo v tožbi mariborske občine, oziroma klerikalno-socialistične koalicije, proti evarja radi izpraznitve prostorov drž. ženskega učiteljskega. Sodišče je obsodilo evar, da mora poslopje izprazniti. Ako sodba potrde tudi višje instance, bo drž. žensko učiteljsko kmalu brez strehe. Upamo, da prosvetna uprava stori vse potrebne korake za vzdrževanje zavoda, ki je s svojim delovanjem pokazal, da je potreben.

m. Zanimiva razkritja o mariborskem gasilnem društvu prinaša večerajšnje »Jutro«. Poročilo pravi med drugim: »Mariborsko gasilno društvo ni včlanjeno v Jugoslovanski gasilski zvezi, ker glasov zvezinskih pravil ne more biti včlanjeno toliko časa, dokler ima nemško povelje. Gasilna društva z nemškim poveljevalnim in poslovalnim jezikom se principiuelno ne sprejemajo. In tako tavajo taka društva ko divjaki brez vsake organizacije okrog. Zato so Mariborčani zahtevali leta 1920. od predsedstva JGZ, da jih sprejme kljub nemškemu poveljevalnemu jeziku in da se jim dovoli ustanoviti gasilsko župo z nemškim poveljevalnim jezikom, nadalje da jih predsedstvo JGZ štiti napram vladi (eventualni razpust nemških društev in podobno) in končno da se JGZ zaveže občevati z mariborsko požarno brambo in župo nemško. Manever je bil dober, toda pri predstvu Zveze so bili dovolj previdni in so vsako tako skupno delovanje kljub temu, da je Mariborčane podpirala tedanja Brejčeva vlada, krajnkalo odklonili in izjavili, da je zanje edina rešitev, da sprejemajo slovenski poveljevalni jezik, česar pa v svoji znani nemški upornosti Mariborčani še do danes niso hoteli storiti. Mariborsko gasilno društvo k svoji slavnosti tudi ni vabilo nobenega slovenskega društva in tudi ne predsedstva Zveze, ampak samo nemške postojanke v Celju, Ptuj, Konjicah in drugod. Vsako razvidi iz tega, kakšne cilje zasledujejo vodje teh požarnikov z nemško komando, katere se tako krčevito držijo.»

m. Čepčenje svinj zoper rdečico. Mestni magistrat razglasa: Stranke iz mestnega območja, ki želijo letos dati cepiti

svinje proti rdečici, naj to javijo do 1. maja v mestnem veterinararnem uradu pri tržnem nadzorstvu, Rotovski trg 6.

m. »Grenzlandwoche« v Gradcu. Graška Südmarka je priredila minule dni takozvani »Grenzlandwoche« kot nekako propagando za »odepljene nemške kraje«. Vršili so se posebni »obmejni večeri«, na katerih se je razvijala živahna propaganda. Seveda se stvar ni mogla vršiti brez »lojalnih« mariborskih Nemcev, ki imajo svojo lojalnost ob vsaki priliki na prodaj. Zastopali so trpine »der alten deutschen Draustadt« ter oživljali spomine na krvave dogodke na mariborskem Glavnem trgu. Mi bi tem lojalnim državljanom samo svetovali, da si čimprej preskrbe polne liste v Avstrijo, kjer lahko mirno izzivajo, toda ljudi, ki se udeležujejo takih prireditvev v Gradcu, na naših tleh ne homo trpeli. Spostujemo lojalne Nemce kot naše sodržavljane, katerim pa taki pojavi mnogo škodujejo. Bilo bi v interesu mariborskih Nemcev samih, da bi s takimi tipi sami pomedli.

m. K astronomskemu predavanju g. Philippoviča, ki smo o njem poročali v eni zadnjih števil, pristavljamo: Naš poročevalec je bil pri predavanju le pol ure. V tem delu svojega predavanja se g. P. ni oddaljil od znanstvenega stališča. Kakor pa sedaj povzamemo iz kritike v nekem drugem tukajšnjem listu, je bila naša sodba nepopolna: predavatelj se je izgubil v sfere, ki so predmet verovanja a ne znanosti. V toliko popravljamo oziroma izpopolnjujemo dotično notico.

m. Surov napad. V sredo zvečer se je trgovski pomočnik F. L. vračal na svoj dom v Radvanje. Iz Radvanja pa se je pripeljal na vozu znani nemškutarski gostilničar Jurtsch iz Frankopanove ulice z ženo in še enim spremljevalcem. S surovim kričanjem: »Du bist ein Orjune, ich werde dir schon helfen!« sta se oba moška zakadila nanj, ga zgrabila in ga tolkla po obrazu. Da bi pa odvrnili krivdo od sebe, so ga zavlekli na voz, za peljali na stražnico v Frankopanovi ulici in tam zahtevali, da ga policija zapre, češ, da jih je napadel. Ker pa stražnik ni našel pri njem niti najmanjšega orodja, ki bi služilo za napad, in ker je na drugi strani videl, da je F. L. hudo zbit od surovih nemškutarjev, ga je seveda takoj izpusil, zadevo pa ovadil kompetentni oblasti. Kaj res mirni Slovenci na cesti ne bodo več varni pred nemškutarskimi surovinami?

m. Kradljiva sraka je neka Marija Smigovec iz ptujke okolice, ki je radi tatvin že dvanajstkrat predkaznovana. Meseca februarja je prišla zopet na svetlo, toda brez tatvin ni mogla živeti. Ker se ji ni mudila nobena ugodnejša prilika, je obiskala svojo znanko Hribernik v Studencih. V njeni odsotnosti ji je ukradla žensko obleko ter brez sledu izginila. Te dni jo je policija izsledila v Splavarski ulici ter jo oddala sodišču.

m. Mlad potepuh. Policija je aretirala jedva 15-letnega Franca Murkoviča, ki se brez posla potepa po mestu in prenočuje po hlevih. Njegov oče živi v Mariboru z neko drugo žensko ter se za svojega otroka sploh ne briga. Pravi, da ga noče imeti, ker je tak nepridnirav. Policija ga je oddala državni zaščiti dece, ki bo skrbela za nadaljno vzgojo te žrtve žalostnih socialnih razmer.

m. Ne hodite čez mejo! V zadnjem času hodijo zopet večinoma mladi ljudje čez mejo, seveda brez potnih listov. Baje iskati dela v Avstrijo. Avstrijski obmejni komisariat take ljudi navadno vrača našemu obmejnemu komisarijatu, kjer dobe za to izlete primerno nagrado.

m. Pazite na kokeši! Dozdevno je zopet nepočila sezona kurjih tatvin. V minuli noči je bilo neki stranki v Einspielerjevi ulici ukradenih iz dvorišča zopet šest kokeši. Tat kokeši brčkone zadavi in jih spravi v kako vrečo, tako, da ni lahko opaziti, kaj nosi. V mnogih slučajih so okradeni sami krivi, ker puščajo kokeši na ceste ali pa brez zadostnega varstva.

m. Najlepše romane in druge raznovrstne knjige iz svetovnega slovstva v vseh jezikih izposojuje proti neznatni izposojnini »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu. Knjižnica kupi takoj po izidu vsako novo slovensko knjigo.

Podprimo **Jadransko Stražo**

Narodno gledališče

Predstava 170. Sezona 1923-24. Abonement B. V četrtek 19. aprila 1923 ob 19 1/2.

Svatba Krečinskega

Komedija v treh dejanjih Spisal A. Suhovo-Koblin. Prev. Rad. Peterlin-Petruška. Režira: Branko Tepavac.

O S E B E:

- Peter Konstantinovič Muromskij . . . Tepavac
Lidica, njegova hči . . . Savinova
Ana Antonovna Atajeva, njena teta . . . Šturmovna
Vladimir Dmitrič Nelkin . . . Tomašič
Mihael Vasiljič Krečinski . . . Grom
Ivan Antonjič Raspljujev . . . Kovič
Nikonor Savič Bek, oderuh . . . Harastovič
Fiodor, strežnjak Krečinskega . . . Jerman
Tjska, vratar pri Muromskih . . . Kosič
Policijski uradnik . . . Tovornik
Dejanje se vrši v Moskvi ob času, ko ruski kmet še ni bil osvobajen.

Med izvajanjem vatop ni dovoljen.

Repertofo:

Četrtek, 19. aprila Svata Krečinskega B. Premijera.

Petek, 20. aprila. Zaprt.

Sobota, 21. aprila. Svata Krečinskega. A.

Nedelja, 22. aprila. Pri treh mladenkah, izv. Kuponi. Gostuje g. Sowliski, član ljubljanske opere.

-□-

Dramatična šola. V petak, dne 20. t. m. ob 18 in pol. Na odru.

Svatba Krečinskega. Danes, v četrtek, 19. aprila se vrši premijera komedije »Svatba Krečinskega« (ab. B.) Spisal A. Suhovo-Koblin. Ve večeraj smo poročali, da je komedija vseskozi zabavna ter ima mnogo tipičnih scen iz Gogoljevih časov.

Pri treh mladenkah. (Dramäderhaus). V nedeljo zvečer se ponovno vprizori priljubljena opereta »Pri treh mladenkah« za izv. ab. in kuponi. Schuberta bo kreiral nam znani in priljubljeni gost g. Sowliski, član ljubljanske opere.

Balet - Margareta in Maks Froman. V najkrajšem času se bo vršil v našem gledališču zopet nadvse zanimiv baletni večer Margarete in Maks Fromann. Ta dva odlična umetnika, ki smo ju imeli priliko videti pri našem gostovanju, nam jamčita za izvrstno umetniški užitek. Spored bo popolnoma nov. Poleg tega bo izvajal baletni ensemble še pantomino v I. dej. »Prevarjeni Pierot«.

Celiske vesti.

Arhiv celjskega mestnega magistrata, Nemški občinski svet je mnogo zgodovinsko in arheološko važnih aktov in dokumentov mesta Celja odstopil svoj čas graškemu namestništvu. - Celjskemu mestnemu uradu se je sedaj posrečilo, dobiti vse te spise zopet nazaj, ki se bodo shranili v mestnem arhivu, ozi. v muzeju.

Nepoboljšljiv tat je neki Stefan Gruber, 27 let stari postopač iz Teharij. Komaj je odslužil v moški kaznilnici v Mariboru svojo zadnjo 14mesečno kazen radi tatvine, je že zopet kradel koncent leta 1922 po teharski okolici in izvršil celo vrsto drznih tatvin. Celjsko okrajno sodišče ga je obsodilo dne 14. t. m. na 15 mesecev težke ječe.

Gospodarstvo.

g. Novosadska blagovna borza 18. apr. V dinarjih notirajo: pšenica baška 452.50 - 455, ječmen baški 310-312.50, banatski 307.50, oves baški 287.50, koroza baška 256-262.50, moka pšenična »0« 670, »2« 637.50; tendenca stalna.

Zagrebski živinski trg 18. apr. Cene v glavnem nespremenjene. Notirajo: volk Ia 16.25-20 din., IIa 12-14.50, bosanski 10.35-10.50, krave Ia 14.50-15.50, IIa 10-12.50, svinje Ia 26-27.50, IIa 24.25-25, teleta Ia 16.75-18, IIa 16-16.50 din. za kg žive teže.

Zagrebski žitni trg 18. apr. V din. po 100 kg postavno baška odn. vojvodinska postaja notirajo: pšenica 450-460, koroza za suha 255-275, rž 350-400, ječmen za pivovarne 320-325, za hrano 310-315, moka pšenična »0« 675-710, »2« 650-685, »6« 625-650; tendenca mirna.

-□-

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila

Rosandra,

(Dalje.)

(73)

»Sedanost se kaže bolj vesela od preteklosti.« — je povedala Lebon, ko je zopet razložila karte. — »Vi ljubite in ste ljubljeni, — ste gotovi te ljubezni, ker vam je bila zagotovljena, prisežena. Recite mi gospa, ali sem na pravem potu, ali se morda motim? — Če bi to ne bilo prav, bi mogla seči po drugem šopu kart.«

»Ne, ne.« — je živahno vzkliknila Ivana, — »sicer pa to ni tako in tako važno!«

»Tedad pa skušajmo razjasniti bodočnost!«

»Da, povejte mi o bodočnosti!« — In pritajeno, v mislih, je pristavila: »Da, srečo ali nesrečo!«

Ura v sobi je bila devet udarcev in dva bolj tiho, — poldesetih je bilo.

Odzunaj je slišala Ivana ropot kočije, ki se je približala, in ki se je vstavila pod okni Lebonovega stanovanja.

Tudi vedeževalka je slišala ropot in lahen usmev je hušnil čez resno lice, medtem ko je Ivana zasledovala njene roke, ki so mešale karte.

Lebon je zopet začela razlagati. — Obstala je bila par trenutkov dozdevno v globokem preišljevanju.

»Če je preteklost prepojena s solzami in sedanost polna veselja, — je bodočnost sijajna in mogočna. — Kralj vas ljubi, kralj vas pričakuje!«

»Kralj me pričakuje!« — je zašepetala Ivana zbegana.

»Tako govorijo karte, — gospa. Jaz pač ne vem drugega, ampak čitam iz kart, — in te mi pravijo, da postanete še skoro kraljica...«

»Dovolj, dovolj, gospa.« — jo je prekinila Ivana s kraljevskim dostojanstvom in vstala.

Vedeževalka je razumela, da je šla predaleč in živ nemir se ji je pokazal na obrazu.

»Gospa,« — je šepetala tiho, — »če sem vas užalila, oprostite mi, — ali nisem to storila iz slabega namena. — Zahtevali ste, da vam povem bodočnost in jaz sem vam povedala, kar je razvidno iz kart, — in jaz nisem kriva, ako...«

»Umirite se, gospa Lebon,« — ji je odgovorila Ivana, — »jaz nikakor nisem užaljena.«

Potem je umolknila za hip, — pomislila, pa vprašala z obotavljanjem:

»Ali res verujete, da vaše karte govorijo resnico?«

»Kakor je res, da ste vi tu pred menoj! — Imela sem že preveč in preveč resnih dokazov, da bi še kaj dvomila. — Iz druge strani pa, ali bi izvrševala to božjo umetnost, ako bi mislila, da je morda lažnjiva!«

Ivana pa je, da skrije svojo zbeganost, vzela svojo denarno mošnjo in pogledala Lebon, če ji bo zadosti.

Lebon si je pustila plačevati jako drago svoje vedeževanje, pet, tudi deset zlatnikov, tudi več, kakor je sodila one, ki so jo vpraševali za svet.

»Ali za sedaj pa je pač spoznala, da se ne gre več za navadne zlatnike.«

Ko je videla, da ji Ivana hoče ponuditi denar, je z resnim vljudnim poklonom odklonila, ter rekla priprosto:

»Gospa, ne uničite mi lepega večera, presrečna sem, da sem imela čast sprejeti vas v svoje priprosto stanovanje, — spomin na to mi ostane neizbrisen. — To mi zadošča!«

»Poslati ji hočem kako umetnost.« — je mislila Ivana, — a glasno pristavila:

»Hvala vam tedaj, gospa! — Verjmite mi, da i jaz ohranim ljub spomin o obisku v vaši hiši. — Ali — kje sta pa moja dva kavalirja?«

»Gotovo vas čakata v predsobju.« — Poisson in Crebillon sta prišla iz svojega podstrešja, ko sta zaslišala ropot kočije. Ivana se je še enkrat zahvalila Lebon, ki se je klanjala, — in potem je odšla s svojima kavalirjema. — Ivana je šla prva, a onadva za njo.

Ko je prišla v vežo, je opazila, da je kočija stala tik pred vratmi, in vrata so bila odprta. — Ivana se je hitro umaknila z lahkim vzklikom, ali nekdo jo je bil zagrabil za roke in potisnil proti kočiji.

»Na pomoč — na pomoč!« — je zavpila prestrašeno.

»Ali že je bila v kočiji in vrata so se zaprla zanj.«

»Poženil!« — je ukazal nekdo in kočija je oddrdala.

Pred hišo pa sta ostala Noe Poisson in Crebillon, — obadva malo bleda.

»Rešena je!« — je rekel Poisson.

»Kdo more to pač vedeti,« — je vzdihnil Crebillon.

XXV.

Cesta v Versailles.

Istega večera je odjahal vitez d' Assas iz Pariza proti mraku. — Vzel je s seboj

svojo bojno sabljo in pa svoji pištoli.

Ko je dospel na versajlsko cesto, mu je začelo slediti šest jezdecov, ki so bili do tedaj skriti na dvorišču samotne krčme. — Oddaljeni kakih dvesto metrov jih d' Assas v temi ni mogel opaziti.

Bili so to grof du Barry s svojimi tovariši, odločeni, da pomagajo d' Assasu, ako bi bilo potreba. — Bili so zakrinkani in ne dovolj so bili še zaviti v plašče, da se jih ni moglo spoznati.

»Ta je lepa, — sedaj sem prisiljen varovati onega, katerega tako srčno sovražim,« — je premišljeval du Barry. — »Zahteve gospoda Jakoba so že neznesne, kje se vendar ustavi s svojimi zahtevami. — Ah, da bi ga hotela kaka dobra kroglja...«

Du Barry je z kretljivo dokončal misel smrti, ki se mu je porodila v hudobnih možganih in s pogledom sovražnega upanja je sledil d' Assasu, katerega se je komaj videlo v daljavi.

Mladi vitez je jahal počasi, — saj je bilo še dovolj časa! — Divja radost se ga je polastila, — in čez obraz mu je večkrat hušnil nasmeh, ki pa ni obljubljal nič dobrega za njegove sovražnike.

»Eh, častivredni gospod Berryer pač ne pričakuje, da ga čaka neljubo sreča.«

nje. — Oh gospod policijski poveljnik, — gospod ropar ženski! — Vreden in zvest sluga njega visokega in mogočnega veličanstva! — Lepo rokodelstvo res, — to vaše! — Podlež! — Ali — potrpite, — sedaj bodeva obračunala!«

V bojevitom pogledu so švigali bliski.

Potem pa je pobledel.

»Ah, da bi le res vedel, da Ivana ni privolila, da si ni želela tega ropal!«

»Ali mi je gospod Jakob povedal resnico? Kako bi bil potem šele močen! — Da bi le vedel, da je res, da so jo siloma vrgli v kočijo, z namenom, da jo povedejo kralju. — Tudi če bi bila kočija sorniljana od dvajset vitezov, bi jo naskočili, in rešil Ivano ali pa na mestu umrl!«

Pustil je konja, da je počasi stopal, ter vdihaval prosto večerni zrak s svojim plemenitim korakom.

»Ali, kdo ve, — me bo li kedaj vzljuba bila?« — je zopet nadaljeval svoje premišljevanje ubogi vitez. — »Blazen, — jaz sem blazen, ona vendar ljubi kralja! Na tisti prokleti slavnosti je to prejasno pokazala, — tako da je cel dvor dva dni govoril o njej. — In vendar, jaz še upam!«

(Dalje prih.)

Ravnateljstvo Posojilnice v Framu naznanja, da je njegov dolgoletni član, gospod

Leopold Šerbinek

danes ob pol 6. uri po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika se vrši v petek, dne 20. aprila ob 11. uri dopoldne.

Fram, dne 18. aprila 1923.

Ravnateljstvo.

768

Mala oznanila.

Odvetniška pisarna sprejme praktikantinja. Ponudba na upravo pod »Praktikantinja«. 765

Trgovski pomočnik, prvovrstna moč, z večletno prakso, išče stalno nameščenje. Gre tudi za poslovodjo. Vstop takoj. Ponudbe na upravo »Tabera« pod »Starejša moč«. 767 2-1

Na posetvo pol ure od Ptuj se sprejmejo s 1. majem: 1. Izborna kuharica, ki bi kuhala za 6. oseb; 2. Kuhinjska dekla, uporabna tudi za lahka vrsta dela; 3. starejši neoženjen vrtnar, popolnoma uveden v vrtnarstvo zelenjave in dreves. Ponudbe sprejema pod: Osojbe št. 1884 oglasni zavod Voršič, Maribor, Slomškov trg 16. 769

Na prodaj posestvo, 3/4 ure od Maribora, obstoječe iz vinograde, njive, sadonosnika in gozda, skupno pet in pol orolov zemlje. Cena 540.000 K. Vprašati: Danajski jarek 194. 766 3-1

Kupim registrirno blagajno s štirimi ali šestimi predali. Ponudbe na naslov: Lekarna pri »Mariji Pomagaj«, Celje 761 2-2

Na prodaj otroški voziček. Aleksandrova cesta št. 15/1. nad. desno Ruedl. 762 2-1

Proda se po ceni skoraj nov gostilniški orkestrion prvovrstne dunajske tvrdke. Mizarstvo Hojker, Ptuj, Ljutomerška cesta 20. Istotam se prodaja 2 postelji iz trdega lesa, skoraj novi, z žimnicami na zmeteh in 2 ponočni omarci z marmornatimi ploščami. 764 3-1

Zamenjava stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodni ulici z eno sobo in kuhinjo se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov pove uprava.

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Neizmerne žalosti pouti, naznanjamo vendar sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nikdar pozabljena soproga, mamica, hčerka, sestra, svakinja in teta, gospa

Lojzka Pihlar, roj. Ahčin

trgovčeva soproga

včeraj dne 18. aprila 1923 ob pol 14. uri po kratki, zelo mučni boleznini, v starosti komaj 30. let, previdena z svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala in za vedno zatisnila svoje blage oči.

Pogreb nikdar pozabljen se vrši v petek, dne 20. aprila 1923 ob pol 17. (pol 5.) uri iz mrtvašnice v rodbinsko grobnico mestnega pokopališča v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bode brala v pondeljek, dne 23. t. m. ob 7. uri v župni cerkvi pri Sv. Magdalenj.

MARIBOR, dne 19. aprila 1923.

Srečko Pihlar, trgovec, soprog. Srečko, Elica, otro a. M. magger, mati. Janko Ahčin, brat in vsi drugi sorodni.

Posebna obvestila se ne razpošiljajo.

770

Naznanilo S 15. aprilom preselim svojo **SEDLARSKO, JERMENARSKO**
IN TORBARSKO DELAVNICO iz dosedanjih prostorov
na Koroški cesti na Slomškov trg št. 6 nasproti stolne cevke.
preselitve. Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje ter se priporočam za nadalje. Ivan Kravos.